

Jaarverslag 2022 Heemkundekring “Op ’t Goede Spoor”.

2021 was een jaar vol belemmeringen en annuleringen in verband met de corona pandemie. Gelukkig bood 2022 ons weer hoop en verwachting op een beter verenigingsjaar. Na een wat aarzelende start als gevolg van dan nog heersende beperkingen konden we vanaf februari, maart weer gaan denken aan bijeenkomsten voor lezingen, activiteiten en toekomstverwachtingen. Alles kwam weer op gang en we hebben er een mooi en goed gevuld verenigingsjaar van gemaakt. Ook kregen we in 2022 te maken met een onverwachte uitdaging als gevolg van de verkoop van het (inmiddels voormalige) Speelhuys. Door met name de stijgende huurkosten en de onzekerheid over de vestiging van ons heemhuis in de toekomst, moesten we gaan zoeken naar alternatieve huisvesting. Het Sociaal Cultureel Centrum Den Bolder bood ons perspectief op een mogelijke huisvesting. Gesprekken met het management van Den Bolder en de gemeente Waalwijk boden ons uiteindelijk voldoende waarborg. In december 2022 hebben we de huurovereenkomst met Den Bolder getekend en hebben we – na een verblijf van ruim acht jaren - ons vertrek uit het Speelhuys ingezet. December 2022 was de maand van plannen maken, ruimen, inpakken en een zorgvuldige logistieke planning maken. De inzet is om ons per 1 februari 2023 definitief te vestigen in Den Bolder.

Vergaderingen en overleg:

Het bestuur kwam dit jaar achtmaal bijeen in vergadering. De algemene ledenvergadering (ALV) werd gehouden op 22 maart 2022 waarbij circa vijftig leden aanwezig waren. De bestuursleden Coby Meijs en Diny Prins waren aftredend en herkiesbaar. Hanneke Pelders had zich aangemeld voor het bestuur. De ledenvergadering stemde in met de herbenoeming van Coby en Diny en de benoeming van Hanneke. Op 6 oktober 2022 werd een extra Algemene Ledenvergadering gehouden waarbij de plannen voor de verhuizing van het Speelhuys naar Den Bolder werden gepresenteerd en waarbij de aanwezige leden unaniem instemden met de voorgenomen verhuizing.

Anita Zijlmans en Diny Prins waren namens het bestuur aanwezig bij de regiovergaderingen van het Brabants Heem op 17 mei 2022 in Waspik (waarbij de heemkundekring optrad als gastheer) en op 8 november 2022 in Berkel-Enschot. Diny Prins was namens het bestuur aanwezig bij de jubileumbijeenkomst n.a.v. het 75-jarig bestaan van het Brabants Heem op 20 oktober 2022 in 's-Hertogenbosch. Anita Zijlmans en Ton van Baest namen deel aan de cursus “Erfgoedvrijwilligers en Omgevingswet” op 18 februari 2022 in Etten-Leur.

Lezingen, excursies en activiteiten:

De lezing van Frans Ruczinsky over de strijd bij het Capelse Veer op 13 januari 2022 moest als gevolg van de dan heersende coronamaatregelen worden geannuleerd. Alle andere lezingen konden gelukkig wel doorgaan. Op 17 maart 2022 verzorgde de Belgische Luc Selis een interessante lezing over de Belgische scholen in Nederland tijdens WO-I. Frans Kamp en Jan Lange verzorgde op 19 april 2022 een boeiende lezing over genealogie en in het bijzonder de stamboom van de familie Kamp. Na de zomervakantie kregen we op 6 oktober 2022 een mooi beeld van Van Gogh in Brabant door de deskundigheid van Christine Walraven. Jan van Eijck nam ons op 2 november 2022 op zijn eigen enthousiaste wijze mee in de revolutionaire ontwikkelingen van de geneeskunde in de 19^e en 20^e eeuw. Kortom een fraai palet aan lezingen die goed werden bezocht door zowel leden van onze vereniging alsook geïnteresseerden van buitenaf.

De grote excursie op 21 mei 2022 bracht ons naar Doesburg. De rondleiding door het historische stadje, de bezoeken aan het mosterdmuseum en het streekmuseum en het mooie weer maakten deze excursie, ondanks een wat lager aantal deelnemers als gebruikelijk, tot een succes. Aan de kleine excursie op 8 oktober 2022 naar Breda namen twaalf geïnteresseerden deel en genoten van een

inspirerende rondleiding en een smakelijke Bredase lekkernij. Beide excursies werden op voortreffelijke wijze georganiseerd door Alice de Klijn en Lidewij Merkx.

Open Monumentendag op 10 september 2022 werd georganiseerd in samenwerking met heemkundevereniging Sprang-Capelle met als landelijk thema “duurzaamheid”. Samen organiseerden we in beide heemhuizen een kleine expositie over het Halve Zolenpad. Daarnaast werd een fietstocht georganiseerd langs zowel Waspikse als Sprang-Capelse bezienswaardigheden, onder leiding van onze gidsen Jac Jansen en Ad Schoenmakers. Helaas bleef het aantal deelnemers beperkt. Het regenachtige weer zal daar o.a. debet aan zijn geweest. In de evaluatie hebben we gezocht naar redenen waarom – ondanks ruime PR – de belangstelling minimaal is. Een antwoord daarop hebben we niet echt gevonden maar dat weerhoudt ons er niet van om in 2023 – opnieuw in samenwerking met Sprang-Capelle – te zoeken naar uitnodigende objecten en activiteiten in het kader van Open Monumentendag.

Onze geplande dorpswandelingen en fietstochten leidden helaas niet tot realisatie wegens gebrek aan belangstelling. Alleen de fietstocht onder leiding van Jac Jansen op 18 september 2022 kon doorgaan en werd enthousiast ontvangen door de deelnemers. Wel konden we een aantal dorpswandelingen organiseren op verzoek van verschillende groepen. Dat leidde tot de conclusie dat we in de toekomst beter in kunnen zetten op PR voor het ontvangen van groepen en niet langer doorgaan met vooraf plannen van dorpswandelingen en fietstochten. Hiervoor werd ook al contact gelegd met het Regionaal Bureau voor Toerisme. Het gebruik van zenders en ontvangers werd door de deelnemers positief ontvangen. Het gidsenteam werd uitgebreid met Ad Schoenmakers.

Op 1 oktober 2022 organiseerden we een middag voor onze vrijwilligers. Naast een hapje en een drankje werden de vrijwilligers uitgedaagd met een “ken je plekje in Waspik” en een partij jeu-de-boule. De middag was succesvol en werd zeer gewaardeerd.

Op 24 september 2022 nam de heemkundekring deel aan De Waspikse Dorps Quiz (DWDQ). Voor deze DWDQ werd de eerdere HKK-groep “Op ’t Goede Spoor” gecombineerd met de groep “Ut maag genne naam hebbe” tot de groep “Het Spoor Loopt”. En lopen deden ze in een enthousiaste samenwerking die – helaas – leidde tot een 26^e plaats in een totaal van 32 groepen. Maar, zoals een enthousiaste deelnemster meldde “op naar de overwinning van de volgende DWDQ”.

Diversen:

In 2022 werden 21 personen lid van de heemkundekring. Er waren 20 afmeldingen w.o. drie tijdelijke geschonken lidmaatschappen. Als gevolg van overlijden namen we afscheid van de dames Jose van den Hoven, Corry Kuijsters-Kamp, Anita Langermans, Sijke Donks, Ria Kars-Montens en de heren Cor van der Velden, Adri van Gerwen en Han Langermans. De heemkundekring had op 31 december 2022 348 leden. De heemkundekring heeft twee ereleden t.w. Han Verschure en Wim Sars.

Onze deelname aan het radioprogramma “Tot slot” van Marc Slot op Langstraat FM is in 2022 voortgezet. Elke maandagavond kreeg een Langstraatse heemkundekring de gelegenheid om in vijf minuten iets te vertellen over een historische plek in de eigen omgeving. Wij hebben in acht uitzendingen verteld over o.a. de hooiperserij Boeser, historisch carnaval in Waspik, de vestingwerken van Waspik, de klankborden van de firma Savelkous, etc.

We hebben in 2022 25 columns geschreven voor het Weekblad Waalwijk historische feiten, objecten en plekken in Waspik.

Naast het verstrekken van informatie aan veel mensen binnen en buiten Waspik ontvingen we meerdere schenkingen. Naast veel papieren schenkingen kregen we van Piet Boons zijn verzameling

agrarische gereedschappen geschonken. En zeker mogen we niet onvermeld laten de schenking van de voormalige harmonie “Volksvlucht en Volksvermaak”. We mochten diverse vaandels, standaards en uniformen in beheer nemen en in ere houden ter nagedachtenis aan een muziekvereniging die gedurende meer dan 140 jaar van groot belang is geweest voor Waspik.

De deelname aan de Rabo Club Support leverde een bedrag van € 947,83 op. Met dank aan iedereen die een stem op de heemkundekring heeft uitgebracht.

Op 17 november 2022 bezocht burgemeester Sacha Ausems de heemkundekring. Het was een informele ontmoeting waarbij Sacha Ausems zich bijzonder geïnteresseerd toonde in onze activiteiten en toekomstplannen. Wij waren erg blij met haar bezoek.

De heemkundekring sloot zich in 2022 aan bij het project “attentiestenen”. Dit project, gestart onder de vlag van 100 jaar gemeente Waalwijk (de fusie van Waalwijk, Baardwijk en Besoyen in 1922) beoogt historische plaatsen en monumenten kenbaar te maken voor de bevolking door in het trottoir te plaatsen stenen met informatie en een foto van het betreffende object. Door de uitbreiding van het beoogde doel met 25 jaar gemeente Waalwijk (de gemeentelijke herindeling van Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik in 1997) worden in Waspik en Sprang-Capelle ook attentiestenen gelegd. De realisatie vindt naar verwachting in 2023 plaats.

Een project waarbij een samenwerking werd gezocht tussen de heemkundekringen van Waspik, Sprang-Capelle en Waalwijk, de gemeente Waalwijk en de PLUS supermarkten strandde jammer genoeg. De productie van stickerboeken met de historie van de drie kernen en foto's, verkrijgbaar als stickers in de diverse supermarkten, kwam door onvoldoende financiële draagkracht niet van de grond.

Werkgroepen:

De Fotoarchiefwerkgroep:

Na de corona van vorig jaar zijn we weer wekelijks bij elkaar geweest. Elke dinsdagochtend, met uitzondering van de vakanties, zijn we van 9:00 tot 12:00 bij elkaar geweest om foto's te beschrijven. Petra Bakkeren is dit jaar bij ons aangesloten. Er worden die ochtend foto's beschreven en gescand. Ook het verzamelen van bidprentjes, geboortekaarten ed wordt door de werkgroep gedaan. Begin december zijn alle mappen in dozen gedaan voor de verhuizing naar “den Bolder”. Ook hebben we dit jaar contact gehad met Christian Awater beheerder collectie beeld en geluid, over de archivering van foto's op de site van SALHA. Hier komen we in 2023 op terug. Maja van Helvert namens de fotoarchiefwerkgroep.

De werkgroep toponiemen:

Bij een bijeenkomst van onze werkgroep, ongeveer vier á vijfmaal per jaar komt meestal de betekenis van een gevonden toponiem ter sprake. Het is soms heel iets anders dan je denkt. Je moet je verplaatsen in de tijd dat dat toponiem voor het eerst voortkomt. Een voorbeeld: In het gebied van de Binnenbijster kwamen een toponiem tegen met de naam Palinge del. Del is een laaggelegen stuk land. Palinge denken we gelijk aan paling. Door de toevoeging van de letter (e) achter paling kwamen we erachter dat de betekenis daarvan is, het afbakenen van landerijen. Met paling heeft het niets te maken. Bij sommige toponiemen zijn we er nog niet achter gekomen. Maar we blijven zoeken. Als je denkt, dat is ook wel iets voor mij sluit je dan aan, je bent altijd welkom om een proefbijeenkomst bij te wonen. Jac Jansen namens de werkgroep Toponiemen.

De werkgroep archief: De werkgroep was wederom het gehele jaar actief met het uitzoeken, archiveren en opslaan van ontvangen documenten, het structureren van het archief en de bibliotheek.

Na de verhuizing naar Den Bolder zal de archiefwerkgroep per onderwerp een inventarisatie uitvoeren van het aanwezige materiaal als voorbereiding op digitalisering van het archief. Ton van Baest namens de werkgroep Archief.

De redactie:

De redactie verzorgde dit jaar twee periodieken en een themanummer. De 59ste periodiek, maart 2022, gaf ons inzicht in de vraag hoe een hoefsmid uit Waspik aan een hypotheekgever uit Leiden kwam (met dank aan Maryke Snels). We maakten kennis met de slagersfamilie Snels en met Antoon Swolfs en Jac Jansen liet ons zwerven over zandpaden en onverharde wandelpaden.

In juni kwam het 28ste Themanummer uit over Tuinders in Waspik. Dankzij de medewerking van enkele oud-tuinders konden verhalen uit de geschiedenis van de tuinbouw in Waspik opgetekend worden. Ook ontdekte de redactie dat in het bestaan van de Langstraatse Tuinbouwveiling in Drunen twee keer een Waspikse tuinder voorzitter is geweest. Veel lezers waren verbaasd dat de eens zo bloeiende tuinbouw geheel uit Waspik is verdwenen.

In november 2022 viel er een volledig in een nieuw jasje gestoken periodiek op de mat van de lezers onder de naam "De Senspaol". Voor het eerst in de geschiedenis van de heemkundekring had ons blad een naam. Andere nieuwe aspecten waren het gebruik van ander, minder spiegelend papier, een ander lettertype en een andere opzet van tekst en foto's. In deze eerste Senspaol van november 2022 vertelde Jos Smits over de antieke radio van de familie Smits. Verder stond er onder andere een verhaal in over huisarts en cineast dr. Wijffels en wat oude bidprentjes uit de verzameling van onze heemkundekring kunnen vertellen. De redactie bestond uit Nel Mathlener, Jac Jansen en Hans van Houwelingen. Hans van Houwelingen namens de redactie.

Het heemkundekoor:

Na de Zomerstop begonnen 29 augustus de repetities weer. Dit keer éénmalig in de "Oude Pastorie" omdat 't Schooltje nog vakantiesluiting had. Het Heemkundekoor ontving een uitnodiging van het Brabants Heem om tijdens hun feest in oktober in het Noordbrabants Museum in Den Bosch hun 75-jarig bestaan muzikaal op te luisteren. Dit was een hele happening. Ons koor bracht slechts 2 liedjes ten gehore vanwege tijdgebrek, maar er werd zeer enthousiast op gereageerd. Hiervoor danken we mevr. An Woltering voor haar bijdrage aan de zeer goede muzikale begeleiding. Eind november was er eindelijk een reactie door een pianist, maar zijn profiel paste helaas niet bij ons koor. Verder was het jammer genoeg een rustig 2^e halfjaar wat optredens betreft, dit i.v.m. het missen van 'n vaste muzikale begeleiding op piano of accordeon!

Helaas hebben 3 leden hun lidmaatschap opgezegd, maar positief is weer wel dat in december zich weer 1 nieuw lid heeft aangemeld. In januari 2023 komen 3 potentiële leden proeven van de repetities. We hopen, dat zij het ook leuk gaan vinden en blijvend lid worden. De laatste repetitie van het jaar werd gezellig afgesloten met kerstgezing, een hapje en een drankje.

Is ook uw interesse gewekt om te zingen in een gezellig koor of deze muzikaal te begeleiden? U kunt dan een repetitie bijwonen in 't Schooltje om 19.30-21.30 uur op 'n maandagavond. Neem a.u.b. van tevoren contact op met de voorzitter om de eerstvolgende repetitiedatum te horen. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd! Joos Stroop-Voermans namens het heemkundevoorzitter (Email joosstroop@home.nl Mobiel / Whatsapp 0651202627).

Het bestuur bedankt alle leden van de werkgroepen en de andere vrijwilligers voor hun inzet in het afgelopen jaar 2022.